

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 19268

гр. София, 09.10.2024 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19
състав**, в закрито заседание на 09.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

като разгледа дело номер **7126** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуален кодекс (АПК), във връзка с чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

I.

Жалбоподателят А. А. М. е гражданин на Сирия, с етническа принадлежност арабин, с религиозна принадлежност мюсюлманин сунит, неженен, с начално образование.

Ответник е Председателят на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет (МС), който е компетентен, съгласно чл. 75, ал. 1, т. 1-4 от ЗУБ, в срок до 6 месеца от образуване на производството за предоставяне на международна, да вземе решение, с което: 1. предоставя статут на бежанец; 2. отказва статут на бежанец; 3. предоставя хуманитарен статут; и 4. отказва хуманитарен статут.

Производството пред Административен съд София-град (АССГ) е първоинстанционно и е образувано по жалба на А. А. М. срещу Решение № 7122/18.06.2024 г. на Председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с което му отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Жалбоподателят претендира отмяна на решението, като незаконосъобразно. Твърди, че административният орган не е обсъдил и не е анализирал всички факти и обстоятелства, поради което е направил погрешния извод за липса на материалноправни предпоставки за предоставяне на международна закрила. Твърди се, че в административния акт са изложени неверни твърдения, а именно, че А. А. М. е пребивавал в Република Турция повече от три години. В действителност неговият престой там е бил по-малко от месец, поради което тази страна не може да бъде трета сигурна страна за него по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ.

Според оспорванията решението противоречи на чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, съгласно който „трета страна се счита за сигурна трета страна за целите на параграф 1 само при условие че: а) е ратифицирала и спазва разпоредбите на Женевската конвенция, без никакви географски ограничения, б) разполага с процедура за убежище по закон; в) е ратифицирала Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и спазва нейните разпоредби, по-специално нормите за ефикасна защита“. Република Турция е ратифицирала Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. с така наречената „географска клауза“, според която приема и дава убежище и закрила единствено на хора, чиято държава на произход се намира на територията на Европа. В тази връзка не може да се приеме, че за търсеция закрила съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Твърди се, че по делото не са налице каквито и да е доказателства, които да дадат основание да се приеме, че той ще бъде допуснат до територията на Република Турция. Посочва се, че ответникът не е анализирал наличието или липсата на опасност от обратното връщане от турските власти на сирийските граждани обратно в Сирия, което е основен въпрос с оглед задължителното съблюдаване на принципа на забрана за връщане (non-refoulement). Предвид обстоятелството, че кандидатът за предоставяне на международна закрила е непълнолетно лице навежда доводи, че не са обсъдени обстоятелствата, които са от съществено значение за определяне на най-добрия му интерес като дете.

Ответникът Председател на ДАБ оспорва жалбата и поддържа становище за отхвърлянето ѝ. Счита, че в оспореното решение са обсъдени писмените доказателства и бежанската история на търсеция закрила. Макар, че в Сирия в момента е налице вътрешен въоръжен конфликт, поради който А. А. М. може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността като цивилно лице поради безогледно насилие, за него Република Турция се явява трета сигурна страна, по смисъла на § 1, т. 9 от ЗУБ, в която той може да се установи и да живее безопасно. Неговият висш интерес като дете би бил гарантиран най-добре именно в тази страна, защото там живеят негови роднини. Така той няма да бъде отделен от семейната му среда.

II.

1. А. А. М. е непридружен непълнолетен по смисъла на § 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ и като такъв, в хода на административното производство е бил представляван от служебно назначен адвокат и от социален работник от отдел "Закрила на детето", при Дирекция „Социално подпомагане“.

2. При регистрацията на молбата му за предоставяне на международна закрила в Държавната агенция за бежанците на 02.11.2023 г. А. А. М. не е представил документ за самоличност, но е посочил, че е [дата на раждане], без да е сигурен за месеца.

3. По време на проведеното на 01.12.2023 г. интервю посочва, че е напуснал Сирия два-три месеца преди датата на интервюто, нелегално с помощта на трафикант, заедно с двама от братята си. Останал е около един месец в Истанбул, след което заедно с

група, през О., е достигнал зелената граница на България и влязъл на територията на страната нелегално. През цялото време е пътувал с братовчед си. Братята му са останали в Турция.

4. А. А. М. е живял в [населено място], провинция Х., която се управлява от Свободната сирийска армия. Там в момента живеят майка му, която е на около 60 години, заедно с най-малкия му брат и двете му по-малки сестри. Три от сестрите му живеят в Турция, където са омъжени. Има брат, който живее в Англия и още двама братя, които са останали в Турция.

5. А. А. М. посочва, че в Сирия не е бил подлаган на преследване заради религията си, не е бил член на политическа организация, не е бил арестуван или осъждан, не е участвал във военни действия, но е бил свидетел на такива. Напуснал е страната заради войната в областта, където е живял. Градът, където е живял, е под контрола на Свободната сирийска армия от 2012 г., но от тогава силите на редовната армия непрекъснато правят опити да си го върнат. Освен това, различните фракции на Свободната сирийска армия воюват помежду си. А. А. М. посочва, че не може да отиде на друго място в Сирия, защото Свободната сирийска армия не позволява на цивилните да напускат града, а и не познава друго място на територията на Сирия, където може да се установи.

6. Постановено е оспореното пред настоящия съдебен състав Решение № 7122 от 18.06.2024 г. на Председателя на Държавната агенция за бежанците, с което на А. А. М. е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут. Административният орган е приел, че в държавата си на произход чужденецът не е бил подложен на преследване, основано на раса, религия националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Не е установено, че в страната му на произход, чужденецът е могъл да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. Анализът на събраната информация за страната на произход е мотивирал административния орган да приеме, че Сирия все още се намира в състояние вътрешен въоръжен конфликт. Безогледното насилие достига до толкова високо равнище, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че А. А. М., в качеството му на цивилно лице, ако бъде върнат в Сирия, ще претърпи посегателствата и заплахите по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ, поради самото си присъствие на територията на тази странаа. Според председателя на ДАБ, военният конфликт продължава с различен интензитет и не може да се очаква търсешият закрила да се установи в друга част от територията на държавата, където да се ползва от закрила, която да бъде ефективна и да има траен характер, както и, че не могат да бъдат изпълнени критериите за възможност за вътрешно разселване и следователно тази алтернатива е неприложима за него.

7. От друга страна, административният орган е приел, че А. А. М. е живял на територията на Турция за период от един месец в [населено място], а към момента двама от братята му и три от сестрите му все още живеят там, като две от тях са омъжени в Турция. Според административния орган, чужденецът е пребивавал в Република Турция без да съществува риск за безопасността му. За него е

съществувала законова възможност да се регистрира пред турските служби и да легализира престоя си там, което той не е направил. От събраната от общодостъпни източници информация е направен извод, че лицата без гражданство и бежанците от Сирия, пристигнали в Турция, поради събития в Сирия след 28.04.2011 г., получават временна закрила от правителството на Турция. Не съществува основание, поради което да се приеме, че тези лица ще бъдат върнати обратно в Сирия, освен ако те самите не изразят такова желание. Това важи и за лицата, които не могат да представят никакви документи за самоличност. На ползващите се от временна закрила се осигурява закрила и защита срещу принудително връщане в Сирия, както и задоволяване на най-основните им потребности. В тази връзка административният орган е приел, че Република Турция е „сигурна трета страна” по смисъла на § 1, т. 9 от ЗУБ, където кандидатът би могъл да се установи безопасно.

8. Съдът е изискал служебно информация от ответника относно това: 1. Дали в Държавната агенция за бежанците са разработени и се прилагат методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС, даващи възможност на административния орган, преди вземане на решението по молбата за международна закрила, да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Турция и спрямо определения кандидат и 2. Дали в конкретния случай, по отношение на непридружения непълнолетен кандидат са приложени предвидените в чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС методи и дали е извършена каузална проверка на сигурността в приетата като сигурна трета страна, в случая Република Турция, както и дали кандидатът е бил уведомен, в съответствие с чл. 38, пар. 2, б. в) от Директива 2013/32/ЕС – правна норма с директен ефект, че може да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай, както и че може да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а).

С писмо от 04.09.2024 г. ответникът, в отговор на изисканата информация, е уведомил съда, че Държавната агенция за бежанците, прилага Решение № 247 от 3 април 2024 г. на Министерски съвет на Република България, с което Република Турция е приета за трета сигурна страна. Към момента Държавната агенция за бежанците не е разработвала методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС. В случая, кандидатът не е бил уведомен изрично, че може да обжалва прилагането на понятието за трета сигурна страна спрямо него или че може да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна.

III. Приложими нормативни разпоредби

1.

Закон за убежището и бежанците.

Чл. 8, ал. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по

произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

Чл. 9, ал. (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като:

1. смъртно наказание или екзекуция, или
2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или
3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Чл. 13, ал. (1), т. 14 (Нова, Държавен вестник брой 89/2020 г.) Молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът идва от трета сигурна държава, при условие че ще бъде приет в нея;

(4) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2020 г.) Обстоятелството по ал. 1, т. 14 може да бъде самостоятелно основание за отхвърляне на молбата като явно неоснователна единствено ако са изпълнени следните условия:

1. съществува връзка между чужденеца и съответната трета държава, обосноваваща връщането му, при индивидуална проверка на сигурността в държавата за съответния чужденец;
2. на чужденеца е предоставен документ на езика на третата сигурна държава, с който да информира съответните ѝ власти, че молбата му не е разгледана по същество.

(5) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2020 г.) При недопускане на чужденеца до територията на третата сигурна държава му се осигурява достъп до производство за предоставяне на международна закрила в Република България.

Глава шеста

Производство

Раздел II

Производство за предоставяне на международна закрила

Чл. 70, ал. 1 (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 89 от 2020 г.) При наличие на основания по чл. 13, ал. 1 в срок до 14 работни дни от регистрацията на чужденеца интервюиращият орган може да приложи ускорено производство, като вземе решение за отхвърляне на молбата като явно неоснователна.

Чл. 75. (1) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 101 от 2015 г., бр. 89 от 2020 г.) В срок до 6 месеца от образуване на производството за предоставяне на международна закрила председателят на Държавната агенция за бежанците взема решение, с което:

1. предоставя статут на бежанец;

2. отказва статут на бежанец;
3. предоставя хуманитарен статут;
4. отказва хуманитарен статут.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 101 от 2015 г.) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила. Неявяването на интервю се взема предвид при произнасянето по молбата, освен ако чужденецът има обективни пречки за това.

Чл. 84, ал. 2 Решенията по чл. 51, ал. 2, чл. 70, ал. 1, чл. 76б, ал. 1, т. 2 и чл. 77, ал. 1 може да се обжалват в 7-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящия адрес от регистрационната карта на чужденеца.

Ал. 4 (Нова - ДВ, бр. 89 от 2020 г.) Решенията по чл. 34, ал. 3, чл. 39а, ал. 2, чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 и чл. 82, ал. 2 може да се обжалват в 14-дневен срок от връчването им пред административния съд по настоящ адрес от регистрационната карта на чужденеца.

Чл. 98. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2007 г.)

(1) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Председателят на Държавната агенция за бежанците съгласувано с министъра на външните работи може при необходимост да внася за приемане от Министерския съвет национални списъци на сигурни държави по произход и на трети сигурни държави.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) При приемането на списъците Министерският съвет, позовавайки се на източници на информация от други държави – членки на Европейския съюз, от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците, Съвета на Европа и други международни организации, отчита степента, в която държавата предлага защита срещу преследване и нечовешко или унижително отнасяне, чрез:

1. съответните законови и подзаконови разпоредби, приети в тази област, и начина, по който те се прилагат;
2. спазването на правата и свободите, гарантирани в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 66 от 1992 г.) (обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.; изм., бр. 137 от 1998 г. и бр. 38 от 2010 г.), или в Международния пакт за граждански и политически права, съставен в Ню Йорк на 19 декември 1966 г. (ратифициран с указ – ДВ, бр. 60 от 1970 г.) (ДВ, бр. 43 от 1976 г.), или в Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 10 декември 1984 г. (ратифицирана с указ – ДВ, бр. 80 от 1986 г.) (обн., ДВ, бр. 42 от 1988 г.; изм., бр. 19 от 1995 г.);
3. спазването на принципа на забрана за връщане в съответствие с

Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.;

4. съществуването на система от ефективни средства за защита срещу нарушенията на тези права и свободи.

(3) Министерският съвет уведомява Европейската комисия за държавите, включени в националните списъци на сигурните държави по произход и на третите сигурни държави.

--	--	--	--

Чл. 99. (Нов - ДВ, бр. 52 от 2007 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 101 от 2015 г.) Чужденец, подал молба за международна закрила, може да оборва презумпцията за сигурност на държавата, включена в списъка по чл. 98.

§ 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ

"Трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и:

а) (изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение;

б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му;

в) (изм. – ДВ, бр. 101 от 2015 г.) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание;

г) (изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец;

д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

2.

Договор за функционирането на Европейския съюз (ОВ С 202, 7.6.2016 г.)

Чл. 78, пар. 1 Съюзът развива обща политика в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, чиято цел е да предостави подходящ статут на всеки гражданин на трета страна, който се нуждае от международна закрила, както и да гарантира зачитането на принципа на забрана за връщане. Тази политика трябва да бъде съобразена с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., както и с другите съответни договори. Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за

единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 20.12.2011 г.)

Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 20/12/2011)

Член 2 Определения

Б. г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;

Б. е) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава;

Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 29.6.2013 г. стр. 60-95)

П.

Съображение 44

Държавите-членки следва да нямат задължение да разглеждат по същество молба за международна закрила, когато с основание могат да очакват кандидатът, поради достатъчна връзка с трета страна, според определението на националното право, да иска да получи закрила в тази трета страна и съществуват основания да се очаква, че кандидатът ще бъде приет или повторно приет в тази страна. Държавите-членки следва да процедират по

този начин единствено в случаите, когато този кандидат би бил на сигурно място в съответната трета страна. С цел да се избегнат вторично движения на кандидата за убежище, следва да се установят общи принципи за приемането и определянето от страна на държавите-членки на трети държави като сигурни.

Съображение 46

Когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището [6], включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН.

Чл. 33 Недопустими молби

пар. 2 Държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако:

б. „в“ страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно [член 38](#);

Член 38 Понятие за сигурна трета страна

1. Държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи:

а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си;

б) няма опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95/ЕС;

в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция;

г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и

д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

2. Прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно:

а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна;

б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план;

в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а).

3. Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки:

а) информират за това кандидата; и

б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество.

4. Когато трета страна не разреши на кандидата влизането му на нейна територия, държавите-членки гарантират, че на това лице е предоставен достъп до процедурата в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II.

5. Държавите-членки информират редовно Комисията за трети страни, към които се прилага това понятие, в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

3.

Конвенция за статута на бежанците, подписана в Ж. на 28 юли 1951 г.

(Recueil des traités des Nations unies, том 189, стр. 150, № 2545 (1954), влиза в сила на 22 април 1954 г., допълнена и изменена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“).

П.

Високодоговарящите страни, вземайки под внимание, че Уставът на Организацията на обединените нации и Всеобщата декларация за правата на човека, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 10 декември 1948 г., потвърждават принципа, че всички хора се ползват от основните права и свободи без дискриминация, вземайки предвид, че Организацията на обединените нации нееднократно е проявявала своята дълбока загриженост за съдбата на бежанците и се е стремяла да им осигури упражняването на основните права и свободи във възможно най-голяма степен,

Член 1 Определение на термина „бежанец“

б. А., т.2 За целите на тази конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което в резултат на събития, станали преди 1 януари 1951 г., и при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееие в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея.

Член 33

Забрана за експулсиране или връщане ("refoulement") на бежанци

П.. 1 Никоя договаряща държава няма по какъвто и да е начин да експулсира или връща ("refouler") бежанец до границата на територията, където са били застрашени животът или свободата му по причина на неговата раса, религия, националност, принадлежност към дадена социална група или политически възгледи.

IV. Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване

Административен съд София град (АССГ) преценява, че са налице необходимите условия за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

Допустимост на запитването: Фактическата и правна обстановка по делото попада безспорно в приложното поле на правото на ЕС – чл. 78, пар. 1 ДФЕС,

Директива 2011/95/ЕС и Директива 2013/32/ЕС. Не се установи решение на Съда на Европейския съюз по идентични въпроси като тези в настоящото производство, които да помогнат на Административен съд София-град да разреши повдигнатия пред него спор относно възможността за отказ за предоставяне на международна закрила поради обстоятелството, че кандидатът може да получи такава закрила в трета сигурна страна, която не е членка на ЕС.

В светлината на изложените факти, настоящият съдебен състав си задава въпроса, допуска ли съюзната правна уредба, съгласно Съображения 44 и 46 и чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, възможност молбата на кандидат за предоставяне на международна закрила да бъде отхвърлена, след като е била разгледана по същество, само на основание, че дадена трета страна, различна от страната на произход на кандидата, се явява сигурна трета страна за него, след като в решението си административният орган изрично е посочил, че по отношение кандидата са налице предпоставките по чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на субсидиарна закрила.

При отговора на този въпрос, неизменно възниква и въпросът дали е възможно, правилата, касаещи понятието за трета сигурна страна съгласно чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, да бъдат прилагани в производство по общия ред на Глава III от същата Директива в съответствие с основните принципи и гаранции, по Глава II от същата Директива.

Отговорите на двата визирани въпроса биха довели без съмнение и до друг въпрос, а именно, дали е допустима национална правна уредба като тази в чл. 75, ал. 1, във връзка с ал. 2 от ЗУБ, която да позволява на компетентния административен орган, да отхвърли молба за предоставяне на международна закрила, в производство по глава Шеста, раздел II от ЗУБ – производство по разглеждане на молбата по същество, приемайки, че е налице възможността кандидатът да се ползва от закрилата на друга държава, при положение, че по отношение на него са установени предпоставките по чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на субсидиарна закрила.

Съдът намира, че за правилното решаване на спора е необходимо тълкуване на нормите на чл. 38, пар. 2, б. а) и б. б) от Директива 2013/32/ЕС.

Очевидно е, че що се касае до б. а) на цитираната норма, европейският законодател е оставил на преценката на държавите членки да предвидят в националното си право критерии, при наличието, на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Тази разпоредба не дава отговор какви фактически обстоятелства е необходимо да са налице, за да се приеме, че между кандидата за международна закрила и третата сигурна страна съществува достатъчно стабилна връзка, която да позволи, той да бъде приет на територията на тази трета страна.

Възниква и въпросът, дали при липсата на регламентирани в националното право методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС (какъвто е случаят в разглеждания спор според представения от ответника отговор), е възможно изобщо по отношение на определен кандидат да бъде прилагано понятието за трета сигурна страна, според правилата на чл. 38 от

Директива 2013/32/ЕС, само на основание на събраната от общодостъпни източници информация за третата страна, приета като сигурна и наличието на решение на национален орган на изпълнителната власт, в случая Министерския съвет на Република България, за това, че тази страна е сигурна по отношение на кандидата.

Съдът констатира също, че в ЗУБ липсва процедура, уреждаща възможност в съответствие с чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС, кандидатът да оспори по съдебен ред наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). При това положение, ако няма национална правна разпоредба, която да предвижда съдебен контрол относно наличието на връзка между него и въпросната трета страна съгласно чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС, следва да бъде изяснено дали при оспорването на отказа за предоставяне на международна закрила, постановен само на основание на приета от административния орган връзка между кандидата и третата сигурна страна, съдът, като национална юрисдикция, е задължен да се обяви за компетентен и да се произнесе по въпроса дали в действителност съществува връзка между кандидата и въпросната трета страна.

Във връзка с изложеното, съдът съобразява следната практика на Съда на Европейския съюз, където инцидентно са тълкувани нормите на чл. 33 и чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС.

Според изложените в Решение на Съда (голям състав) от 25 юли 2018 година по дело C-585/16, мотиви, що се отнася до условията, които трябва да са кумулативно изпълнени, за да е налице недопустимост на това основание, каквито са установените в член 35 от тази директива във връзка с основанието за първата страна на убежище или в член 38 от същата директива във връзка с основанието за сигурна трета страна, посоченият съд трябва задължително да провери дали всяко от тези условия е изпълнено, като евентуално прикани решаващия орган да представи всяка документация и всяко фактическо обстоятелство, които могат да са от значение (*m. 121, ECLI:EU:C:2018:584, Serin Alheto*).

В решение от 19 март 2020 г. по дело C-564/18 (*B. ūs M. Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, m. 37-40, m. 36-39*), се посочва, че според точки 42—45 от заключението на генералния адвокат, от член 38 от Директива 2013/32 следва, че прилагането на понятието „сигурна трета страна“ за целите на член 33, параграф 2, буква в) от тази директива зависи от спазването на условията, предвидени в посочения член 38, параграфи 1—4.

По-специално, на първо място, член 38, параграф 1 от Директива 2013/32 изисква компетентните органи на държавите членки да са се убедили, че съответната трета страна спазва изрично посочените в тази разпоредба принципи, а именно, първо, кандидатът за международна закрила не е заплашен поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си, второ, кандидатът за международна закрила не е изложен на опасност от тежко посегателство според определението в Директива 2011/95, трето, спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция, четвърто, спазва се забрана за приемането на мерки за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко,

нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право, и пето, кандидатът за международна закрила има възможност да поиска признаване на статута на бежанец, както и, когато той бъде признат, да ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

На второ място, член 38, параграф 2 от Директива 2013/32 подчинява прилагането на понятието „сигурна трета страна“ на нормите на националното право, и по-специално, първо, на нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е разумно връщането на кандидата в посочената страна, второ, на нормите, които предвиждат методите, прилагани от компетентните органи, за да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна или определен кандидат за международна закрила, като освен това тези методи трябва да предвиждат проверка във всеки конкретен случай на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава членка на страните, считани като сигурни в общ план, и трето, на нормите, които съответстват на международното право, позволявайки индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат за международна закрила и позволяващи, в този контекст, кандидатът да обжалва както прилагането на понятието за сигурна трета страна спрямо неговото конкретно положение, така и наличието на връзка между него и въпросната трета страна.

На трето място, член 38, параграфи 3 и 4 от Директива 2013/32 задължава държавите членки, когато изпълняват решение, което се основава единствено на понятието „сигурна трета страна“, да информират за това кандидата за международна закрила и да му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество, както и да гарантират, че на този кандидат е предоставен достъп до процедурата в съответствие с основните принципи и гаранции по глава II от тази директива, когато третата страна не му разрешава да влезе на територията ѝ.

Трябва да се подчертае, че условията, посочени в член 38 от Директива 2013/32, са кумулативни (вж. в този смисъл решение от 25 юли 2018 г., А., С-585/16, EU:C:2018:584, т. 121), така че не може да се приложи основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от тази директива, когато не е изпълнено едно от посочените условия.

Обстоятелството обаче, че кандидат за международна закрила е преминал транзитно през територията на трета страна, само по себе си не може да представлява основателна причина да се счита, че този кандидат може разумно да се върне в тази страна.

Освен това, както следва от член 38, параграф 2 от Директива 2013/32, държавите членки трябва да приемат правила, които предвиждат не само съществуването на „връзка“ по смисъла на тази разпоредба, но и приложимите методи за преценка във всеки конкретен случай, в зависимост от конкретните обстоятелства на кандидата за международна закрила, дали съответната трета страна отговаря на условията, за да се счита за сигурна страна за този кандидат, както и възможността посоченият кандидат да

обжалва съществуването на такава връзка.

Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 53 от заключението си, задължението за определяне на такива правила, наложено от законодателя на Съюза на държавите членки за целите на прилагане на понятието „сигурна трета страна“, не може да бъде обосновано, ако обикновеното транзитно преминаване на кандидата за международна закрила през съответната трета страна представлява достатъчна или значителна връзка за тази цел. Всъщност, ако това бе така, тези правила, както и индивидуалното разглеждане и възможността този кандидат да обжалва наличието на връзката, която посочените правила трябва да предвидят изрично, биха били напълно безполезни.

От гореизложеното следва, че транзитното преминаване на кандидата за международна закрила през съответната трета страна не може да представлява „връзка“ по смисъла на член 38, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32 (*B. ūs M. Hivatal (Tompai), C-564/18, EU:C:2020:218, т. 37-40, т. 47-50*).

Изложените мотиви са потвърдени и в Решение на Съда (голям състав) от 14 май 2020 година по съединени дела C-924/19 PPU и C-925/19 PPU FMS, SA, SA junior (C-925/19 PPU срещу O. I. F. Dŭl-alfŭldi Regionblis I., O. I. F., ECLI:EU:C:2020:367, т. 158-160).

В същото решение Съдът на Европейския съюз посочва, че принципът на предимство на правото на Съюза и правото на ефективна съдебна защита, гарантирано от член 47 от Хартата, задължават запитващата юрисдикция, ако тя счита, че жалбоподателите в главното производство са задържани, да се обяви за компетентна да разгледа правомерността на такова задържане, като при необходимост остави без приложение всяка национална разпоредба, която би ѝ забранила да процедира по този начин (т. 291).

Отговорите на поставените преюдициални въпроси, в цитираните решения на Съда на Европейския съюз не дават изчерпателен отговор на въпросите, които си задава настоящия съдебен състав и които са от съществено значение за правилното решаване на настоящия спор.

Така изложените мотиви са в пряка връзка със съществуващата до момента административна практика и практиката на Върховния административен съд по приложението на чл. 75, ал. 2 ЗУБ и на чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС.

При следните случаи ВАС е приел, че след като административният орган е установил, че Република Турция се явява трета сигурна страна, по отношение на определен кандидат, независимо, че за него съществуват предпоставки за предоставяне на субсидиарна закрила на основание най-вече на чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС, респективно чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, молбата му за предоставяне на международна закрила, разгледана в производството по същество, следва да бъде отхвърлена.

С решение № 1886 от 23.03.2023 г. по административно дело № 1749 от 2023 г., Административен съд София-град, като първонистанционен съд, се произнесъл по жалба на сирийски гражданин, кандидат за предоставяне на международна закрила. Предмет на оспорване е решение на Заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне статут на бежанец и

хуманитарен статут. Спорът е сходен като факти с настоящия спор. Касае се за сирийски гражданин, напуснал държавата си на произход, поради продължаващата там война и живял известно време на територията на Република Турция, след което е пристигнал нелегално в България и е поискал предоставянето на международна закрила. Административният орган е приел, че по отношение на кандидата са налице предпоставките по чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС, но закрила му е отказана, защото се счело, че Република Турция се явява по отношение на него „трета сигурна страна“. Първоинстанционният съд е намерил, че в този казус от изключително съществено значение е да се вземат предвид условията, предвидени в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, даващи възможност да се приеме, че по отношение на чуждестранен гражданин, трета държава, различна от държавата му по произход, може да бъде приета за „трета сигурна държава“. След направен анализ на тази норма, съдът е приел, че буквалното и систематично тълкуване на цитираните разпоредби от вторичното право на ЕС и от ЗУБ, дават възможност да се направи безусловен извод, че ако се приеме, че търсещият закрила идва от „трета сигурна държава“ по смисъла на чл. 38 от Директивата и § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, компетентните органи могат да отхвърлят молбата му като явно неоснователна, т.е. да не я разглеждат по същество. Разглеждането на молбата на кандидата по същество и постановяването на решение по реда на чл. 75, ал. 1 и ал. 2 от ЗУБ, представлява съществено нарушение на административно-производствените правила, което е основание за отмяна на оспореното решение.

По нататък в мотивите си Административен съд София-град е направил анализ на разпоредбата на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, посочвайки, че съгласно чл. 38, пар. 2, б. а от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Т.е. за да може да се приложи концепцията за „трета сигурна държава“ и молба за предоставяне на международна закрила, да бъде отхвърлена като явно неоснователна, следва освен условията, предвидени в пар. 1, да се установи наличието на определена връзка между кандидата и съответната трета държава. Връзката е необходимо да е достатъчна ясно определена, за да се приеме разумно, че кандидатът ще се върне в третата страна. По отношение на определяне на обема на тази връзка държавите-членки запазват широка свобода на преценка при прилагането на това условие в национално ниво. В някои държави за наличие на такава връзка се приема, издадено в третата страна разрешително за пребиваване или местожителство, докато в други се търсят по-скоро лични връзки, като произход на кандидата, владението на официалния език на третата страна, установени семейни, социални или културни връзки и т.н.

АССГ е посочил, че по силата на чл. 38, пар. 2, б. б от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална

проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план. Тълкуването на тази норма, която не е транспонирана в ЗУБ, налага извод, че концепцията за „трета сигурна държава“ не може да се приложи, освен ако държавата членка не е уредила методи в националното си законодателство относно методологията, с които компетентните органи да се убедят, че понятието за „трета сигурна страна“ може да се приложи спрямо определен кандидат. Според Съображение 46 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС, когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 439/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН.

На последно място, Административен съд София-град е посочил, че според чл. 38, пар. 2, б. в) от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). Следва да се отбележи, че чл. 38, пар. 2, б. в) от Директива 2013/32/ЕС не е намерила място в ЗУБ. Същественото в нея е, че въпреки че държавите-членки могат да определят трети държави като сигурни, на кандидатите за международна закрила, следва да се гарантира възможността да оспорят презумпцията за сигурност, на основание на свои индивидуални твърдения и обстоятелства, каквато самостоятелна възможност в националното право (ЗУБ) не съществува.

От изложения анализ на цитираните разпоредби първоинстанционният съд е приел, че дори да се приеме, че за Заместник-председателя на ДАБ съществува възможност да отхвърли молба за предоставяне на международна закрила, прилагайки концепцията за „трета сигурна държава“, неговото решение следва да се основава на доказана връзка на кандидата с третата държава, на разработена методология за определянето на дадена трета държава като сигурна и на предоставяне на възможност на кандидата да оспори тази презумпция за сигурност на третата държава, каквито не са уредени в ЗУБ.

В цитирания казус, нито едно от тези условия не е взето предвид, не е обсъдено и не е приложено при постановяването на административното решение, поради което Административен съд София-град, го е отменил и е върнал делото на Заместник-председателя на ДАБ за постановяване на ново решение по направеното от сирийския гражданин искане за предоставяне на

международна закрила.

Заместник-председателят на Държавната агенция за бежанците е обжалвал решението на Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

С решение № 9704 от 16.10.2024 г. Върховният административен съд е отменил решението на Административен съд София-град и е отхвърлил жалбата на сирийския гражданин. В мотивите си ВАС е посочил, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че позоваването от административния орган на разпоредбата на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ е неоснователно. Посочено е, че при постановяване на решението органът е изпълнил задължението си, регламентирано в чл. 75, ал. 2 от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут да прецени всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава. Неправилно първоинстанционният съд е приел, че Република Турция не следва да се приема за „трета сигурна държава“. Чужденецът не е доказал, че Република Турция не е сигурна трета страна при неговите конкретни обстоятелства. По делото е представена справка за актуалната обстановка в Република Турция, от която може да се обоснове извод, че Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила предоставят правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Според решението на ВАС правилно административният орган е приел, че Турция се явява трета сигурна страна, тъй като попада в легалната дефиниция на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. При повторната преценка на установените обстоятелства ВАС е приел, че чуждият гражданин е напуснал Турция по икономически причини, а не защото не може да се ползва със закрила на територията ѝ, включително и да се снабди с идентификационни документи на това основание.

В решението на ВАС не са обсъдени изложените доводи на Административен съд София-град, касаещи липсата на установена връзка между сирийския гражданин – кандидат за предоставяне на международна закрила и Република Турция, приета за трета сигурна страна, според установените в чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС критерии.

При разглеждането на сходен спор, касаещ отново подадена от сирийски гражданин жалба срещу решение, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на международна закрила, ВАС, с Решение № 9750 от 17.10.2023 г. по административно дело № 4985 от 2023 г., е отменил Решение № 1888 от 23.03.2023 г. на Административен съд София-град, постановено по административно дело № 1411 от 2023 г., с което е отменено решение на ДАБ. Първоинстанционният съд е изложил мотиви, че не е установена връзка между кандидата за предоставяне на международна закрила и третата сигурна страна, в случая Република Турция. ВАС е приел, че чужденецът е пребивавал в трета държава, различна от държавата му по произход, и че същата представлява "трета сигурна държава" по смисъла на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. От събраните по делото писмени доказателства, включително от

заявеното от кандидата за закрила в проведеното интервю, е направен извод, че в Република Турция същият няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. С оглед данните, съдържащи се в приетите справки относно Република Турция, касационната инстанция е приела, че в тази трета страна жалбоподателят би бил защитен от връщане до територията на държавата си по произход. Административният орган е извършил преценка на сигурността в тази държава с оглед данните в изготвената справка, правилно е установил, че на територията ѝ няма въоръжен конфликт до степен на изключително и безогледно насилие и е налице възможност оспорващия да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. ВАС е приел, че при постановяването на решението органът е изпълнил задължението си, регламентирано в чл. 75, ал. 2 от ЗУБ при произнасяне по молбата за статут да прецени всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава.

В решението на ВАС не е обсъдено наличието на установена връзка между сирийския гражданин – кандидат за предоставяне на международна закрила и Република Турция, приета за трета сигурна страна, според установените в чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС критерии.

С Решение № 45 от 04.01.2024 г. по административно дело № 7282/2023 г. ВАС е оставил в сила Решение на Административен съд София-град, с което е отхвърлена жалбата на сирийски гражданин срещу решение на Заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на международна закрила. Според изложените в решението на ВАС мотиви, установените по делото факти обосновават извода на административния съд, че правилно на чужденеца е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, доколкото по отношение на него не се установява никоя от задължителните предпоставки за предоставянето на закрила, посочени в чл. 8 и чл. 9 ЗУБ. Според касационната инстанция в административното решение правилно е прието, че предвид бежанската история на чужденеца той е напуснал Турция по собствена воля, в търсене на по-добър живот, а не поради опасност от преследване и сериозен риск от тежки посегателства в тази държава, за каквито опасности и посегателства от чужденеца не са изложени твърдения в хода на развилото се административно производство, както и пред съда, а още по-малко са представени доказателства за това. Спазвайки задължението си по чл. 75, ал. 2 ЗУБ, заместник-председателят на ДАБ е разгледал и обсъдил въпроса дали Турция би могла да се приеме за трета сигурна държава по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ. При това наличието в разглеждания случай на трета сигурна за чужденеца държава, изключва необходимостта от предоставянето на хуманитарен статут, включително в хипотезата на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ, независимо от наличието на вътрешен въоръжен конфликт в държавата му по

произход.

В решението на ВАС не е обсъдено, наличието на установена връзка между сирийския гражданин – кандидат за предоставяне на международна закрила и Република Турция, приета за трета сигурна страна, според установените в чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС критерии.

При разглеждането на сходен спор, касаещ отново подадена от сирийски гражданин жалба срещу решение, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на международна закрила, ВАС, с Решение № 12526 от 14.12.2023 г. по административно дело № 6604 от 2023 г., е отменил Решение № 3013 от 04.05.2023 г. на Административен съд София-град, постановено по административно дело № 420 от 2023 г., с което жалбата на кандидата за предоставяне на международна закрила е уважена.

В мотивите си ВАС е посочил, че член 33, параграф 1 от Директива 2013/32 предвижда, че в допълнение към случаите, в които молбата не се разглежда в съответствие с Регламент № 604/2013, от държавите - членки не се изисква да разглеждат дали кандидатът отговаря на условията за международна закрила в съответствие с Директива 2011/95, когато молбата се счете за недопустима съгласно тази разпоредба. В това отношение член 33, параграф 2 от Директива 2013/32 изброява изчерпателно положенията, при които държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима. Така според член 33, параграф 2, буква „в“ държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38. Посочената разпоредба обаче не означава, че компетентният административен орган при всички случаи е длъжен да приеме молбата за недопустима и не разполага с дискрецията да я разгледа по същество, при спазване на нормите на националния закон. Съгласно чл. 13, ал.1, т. 14 от ЗУБ, молбата на чужденец за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът идва от трета сигурна държава, при условие, че ще бъде приет в нея. За прилагането на посочената разпоредба органът дължи релевантна преценка, при съобразяване на предпоставките в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. По тези съображения ВАС не е споделил изводите на първоинстанционния съд, че разглеждането на молбата на сирийския граждани и постановяването на решение по същество по реда на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила. ВАС посочва, че административният орган е направил необходимата преценка за връзката на кандидата с Република Турция и това, че тя представлява „трета сигурна страна“ за него. При произнасяне по молбата за международна закрила същата е разгледана от заместник-председател на ДАБ при съобразяване на разказаната бежанска история и материалноправните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Административният орган е преценил всички относими обстоятелства, декларации и документи, свързани с личното положение на молителя, с актуалната обстановка в държавата му по произход и с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, на чиято територия е пребивавал

необезпокоявано продължително време, при съобразяване на разпоредбата на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Изложеното е дало основание на касационната инстанция да приеме, че причината сирийският да не е получил закрила от Република Турция е единствено липсата на предприети от него действия по узаконяване на престоя му на територията на тази държава.

V. Изводи.

Анализът на цитираната българска съдебна практика по приложението и тълкуването на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, както и изложените в т. IV от настоящето определение мотиви, налагат извод за необходимост от тълкуване на нормата по реда на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Този извод се допълва и от обстоятелството, че визираната разпоредба не е транспонирана в цялост в националното българско законодателство. Нещо повече, според настоящия съдебен състав, непълното транспониране на части от нея в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ и прилагането им от административните органи, разглеждащи по същество молбите за предоставяне на международна закрила, в контекста на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, създават предпоставки за противоречиво тълкуване и прилагане на чл. 38, пар. 2, б. а) - б. в) от Директива 2013/32/ЕС. Липсата на разработени и утвърдени на национално ниво методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС допълнително налага тълкуването на тази разпоредба. При тези обстоятелства Административен съд София-град счита, че за да може да разреши висящия пред него спор, следва да отправи настоящото преюдициално запитване до Съда на ЕС.

По изложените съображения и на основание чл. 628 - чл. 633 от ГПК, във връзка, с чл.144 АПК, **Административен Съд София-град, I отделение, 19-ти състав,**

О П Р Е Д Е Л И :

ОТМЕНЯ определение от 02.10.2024 г., с което е даден ход на устните състезания по спора.

ОТПРАВЯ ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ на основание чл. 267, ал. 2 от ДФЕС със следните въпроси:

1. Възможно ли е чрез разширително тълкуване на съображение 46 и чл. 33, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, да се приеме, че правилата, регламентирани, в тези норми, даващи възможност дадена молба за предоставяне на международна закрила да бъде счнета за недопустима и касаещи понятието за трета сигурна страна съгласно чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, да бъдат прилагани в производство по реда на Глава III от същата Директива, в съответствие с основните принципи и гаранции, по глава II от същата Директива, т.е. при разглеждането на молба за предоставяне на международна закрила по същество?

2. Следва ли Съображение 46 и чл. 3, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38

от Директива 2013/32/ЕС да се тълкуват в смисъл, че се допуска национална правна уредба, от вида на тази по чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, както и административна и съдебна практика, съгласно които разгледана по същество молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена, без да бъде обявена за явно неоснователна или недопустима, само на основание на възможността, кандидатът да се ползва от закрилата на трета сигурна страна, без в националното право да са разработени и прилагани предвидените в чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС методи и при положение, че административният орган признава, че в страната на произход на кандидата, е налице въоръжен конфликт и по отношение на него са налице предпоставките чл. 15, б. в) от Директива 2011/95?

3. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. б), във връзка със съображение 46 от Директива 2013/32, да се тълкува в смисъл, че административният орган, разглеждащ по същество молба за предоставяне на международна закрила, може да приложи понятието за сигурна трета страна, спрямо определена страна и определен кандидат, само въз основа на информация от общодостъпни източници и на прието решение на орган на изпълнителната власт (Министерски съвет), за това, че дадена страна е трета сигурна, без да има предвидени в националното право методи, по смисъла на тази разпоредба, чрез прилагането на които административният орган да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат?

4. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. а) от Директива 2013/32/ЕС да се тълкува в смисъл, че държавите членки е необходимо да предвидят задължително в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна?

5. Следва ли чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС уреждаща възможността, кандидатът да оспори по съдебен ред, наличието на връзка между него и дадена трета страна, приета като сигурна, в съответствие с буква а), да се тълкува в смисъл, че при липса на национална правна разпоредба, която да предвижда съдебен контрол за законосъобразност на наличието на връзка между кандидата и въпросната трета страна, съдът, сезиран с обжалване на административното решение, с което е отказано предоставянето на международна закрила на кандидата на основание на това, че трета страна е приета за сигурна спрямо него, задължително е необходимо да се обяви за компетентен и да се произнесе по законосъобразността на приетото от административния орган, наличие на такава връзка?

СПИРА ПРОИЗВОДСТВОТО по административно дело № 7126/2024 г. до произнасяне на Съда на ЕС на основание чл. 23 от Статута на Съда на ЕС.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.